

Linnateatri arhitektuuri ideekonkurss
Hanke viitenumber 192873
ŽÜRII PROTOKOLL

ŽÜRII KOOSSEIS:

Elmo Nüganen, žürii esimees, Tallinna Linnateatri peanäitejuht

Viljar Meister, Tallinna linna haldusdirektor

Endrik Mänd, Tallinna Linnaplaneerimise Ameti juhataja asetäitja - linna peaarhitekt

Krista Kodres, Muinsuskaitseameti ja Ehitismälestiste Ekspertnõukogu esindaja

Indrek Rünkla, Kultuuriministeeriumi arhitektuuri- ja disaininõunik

Evgeny Maksimov, Tallinna Linnavaraameti elamumajanduse ja varahalduse osakonna projektijuht

Ülo Peil, Eesti Arhitektide Liidu esindaja

Andres Ojari, Eesti Arhitektide Liidu esindaja

Ville Lausmäe, Eesti Sisearhitektide Liidu esindaja

Žürii teise koosoleku esimeses pooles osales eksperdi rollis Boris Dubovik, Tallinna Linnaplaneerimise Ameti muinsuskaitse osakonna juhataja

Protokollis Ingrid Kormašov, Eesti Arhitektide Liidu projektijuht

KOOSOLEKUTE TOIMUMISE AJAD:

01.03.2018 13:00 – 15:30

08.03.2018 10:00 – 15:10

12.03.2018 16:00 – 18.20

KOHT: Tallinna Linnateater, Lai 23, Tallinn

Võistluse eesmärk:

Võistluse eesmärgiks oli parima ruumilise terviklahenduse leidmine Linnateatri hoonekompleksi arendusele. Võistlusala paikneb Tallinna vanalinna IX kvartalis, aadressil Tallinn, Kesklinna linnaosa, Lai tn. 23 (mis hõlmab ka Lai tn. 19, Lai tn. 23, Aida tn. 2-10 hooneid). Võistlusala ja maht on võistlusülesandes täpselt piiritletud ning ei hõlma kõiki Linnateatri kasutuses olevaid hooneosaid ning naaberkinnistut Laboratooriumi tn. 12 // Lai tn. 25. Pakutava Linnateatri rekonstrueerimise ehitusprojekti koosseisu peavad kuuluma kõik ehitusprojekti lähteülesandes loetletud piirkonnad ja tööd. Teater rekonstrueeritakse komplekselt ja terviklikult.

Tallinna Linnateatri uue hoone arhitektuurivõistluse ülesanne lähtus otseselt teatri arengukontseptsioonidest ja selgitustest. Võistlusülesanne keskendus Lai tn. 23 kinnistu siseõue alale, kuhu on ette nähtud uus minimaalselt 350-kohaline põrgulava ning väiksem 130-kohaline saal. Lahendada tuli veel saalidega seotud publikuala ning abiruumide ja ladude osa ning kavandada siseõu koos välilavaga, kus kohtade arvuks 500 (publikuosa suurus ca 500 m² ja lava suurus ca 300 m²). Välilava peab soovitatavalt olema transformeeritav ning arvestada tuli selle katmise võimalusega, samuti anda välilava transformeerimise ja eri kasutusvariantide lahendused. Võistlustöös oodati ka ettepanekuid ja lahendusi nutika varikatuse kohta.

Kõik Linnateatri olulisemad soovid on võistlusülesandes välja toodud, samuti rääkis E. Nüganen nendest detailselt võistluse tutvustamisel arhitektidele 20. detsembril 2017. Erilise tähelepanu all oli siseõu, mida teater ei soovi täis ehitada, vaid kasutada maksimaalselt paindlikult. See tähendab, et publiku tribüünid peavad olema teisaldatavad, võimaldades etendusi mängida kõigis neljas suunas ja kaasates lavaauku ümbritsevad hooned kujunduse osana (olemasolevad aknad-uksed on etendustel dekoratsioonidena kasutuses), mida saaks varieerida vastavalt vajadusele. Põrgulava puhul tõi E. Nüganen välja, et lava tuleks lahendada samas tasapinnas publikupõrandaga, lisaks olid vaatluse all lavaportaali kõrgus (minimaalselt 6 m) ja lava paigutamine vaatesuuna keskele. Kolmnurkse lava puhul on postide paigutus väga oluline.

Võistluse tähtajaks 14.02.2018 kell 14:00 esitati 13 võistlustööd, mis kõik kvalifitseerusid.

Võistluse žürii hindas võistlustööde arhitektuurset vastavust järgmistele kriteeriumitele:

- kavandatava hoonekompleksi ja siseõue kontseptuaalse idee selgus ning selle arhitektuurse ja sisearhitektuurse lahenduse omanäolisus;
- uute hoonemahtude sidumine olemasolevate arhitektuuriväärtuslike hoonetega ning selle lahenduse kvaliteet;
- sise- ja välisruumi lahenduste funktsionaalsus ning vastavus tellija lähteülesandele;
- majanduslikult otstarbeka ehitamise, energiatõhususe (uus hooneosa), traditsioone arvestava mõistliku konstruktsiooni- ja materjalivaliku ning muude praktiliste eesmärkide arvestamine.

Enne võistlustööde läbivaatamist andis E. Nüganen žürii liikmetele ülevaate teatri jaoks olulisematest aspektidest ning tõdes, et üldiselt võib võistlust pidada õnnestunuks, esitatud on palju häid töid. Pole küll täiesti ideaalset lahendust, kuid mitme töö puhul saaks väikeste muudatustega edasi minna.

Kahjuks on mõned autorid eiranud teatri soovi mitte ehitada täis siseõue. Lavaauku on pakutud tugevaid arhitektuurilahendusi, mis aga teatritegemiseks kõige paremini ei sobi ja on seega teatri seisukohast paraku kohe nõrgemad tööd. Võistluse eesmärk oli paigutada vajaolev maa alla ja säilitada võimalikult suur soovine mänguplats, et sisehoovis jääks alles palju vaba ruumi ja õhku.

Põrgulava osas on häid lahendusi rohkem, kusjuures mõned autorid on põrgulava gabariite muutnud ja teised mitte. Mitmed võistlejad ei ole osanud arvestada, et põrgulava gabariidid väljenduvad kohe ka välilava gabariitides (lagi ja põrand on seotud).

K. Kodres selgitab, et muinsuskaitse seisukohalt on ebaõnnestunud need võistlustööd, kus kaks uut hoonet on lahendatud väga massiivse mahuga või silmatorkavalt kontrastse kattega. Kindlasti ei tähenda "vanalinnale iseloomulik" ajalookoopiaid. Teine oluline nüanss, mis ühtib teatri nägemusega – sisehoovi ajalooliste hoonete seinad peavad olema maksimaalselt vaadeldavad, mitte varjatud. Muinsuskaitse eritingimusi enne võistlust ei koostatud, need valmivad pärast võidutöö väljavalimist. Protokollis fikseeritakse vajadusel muudatused, mis autoritel tuleb teha, et töö vastaks muinsuskaitse nõuetele.

Võistlustööde hindamisel on oluline sisearhitektuuri lahendus, mis arvestab kavandatavate ruumide loogilist paiknemist ning sidumist olemasoleva sise- ning välisruumiga, et oleks tagatud teatri tegevuseks vajalik logistika. Žürii jälgib kandekonstruktsiooni ja ehitustehnilisi lahendusi, mis tagab kavandatavate hoonete mõistlikku rajamise. Tähelepanu all on saalide teatrilavade konstruktsioonide lahendused, mis võimaldaksid lava maksimaalse ja paindlikku kasutuse.

Üldised märkused:

- Paljudes võistlustöodes on käsitlemata konstruktsiooni ja ehitustehniline lahendus, mis tagaks olemasolevate hoonete stabiilsuse uute hooneosade rajamisel.
- Praktiliselt üheski töös ei ole arvestatud sulundseina ja minimaalse puhvertsooni gabariiti piirnemisel nii Laia tn kui ka Aida tn 6 hoonega.
- Paljudes töodes on lahendamata inimeste evakuatsioon.
- Hulk töid lähtus saali paigutuse osas lähteülesandes kirjeldatud variandist. Need tööd on oma ruumilise laotuse poolest sarnased. On ka töid, mis katsetasid teistsugust asetust ning sellega kaasnevaid hüvesid. See on väga tänuväärne, kuid riskantne. Teistmoodi paigutatud saalidega tulid välja ka selliste lahenduste puudused teatri poolt vaadates – hoovi lõikuv lavatorn vähendas suvelavastusteks kasutatavat ala ning kui eeldatud paigutuse puhul oli see vähendus kolmnurkse hoovi teravas tipunurgas, siis teiste variantide juures toimus oluline hooviruumi muutus. Kuna suvelavastuste sihtide varieerimine oli üks teatri tingimatutest soovidest, ei pälvinud alternatiivsed asetused žüriilt kõrgetes kohtades väljenduvat tunnustust.
- Võistlustöö seletuskiri peaks andma ülevaate ettepaneku kontseptuaalsest taotlusest, mitte vastavusest lähteandmetele.
- Paljudes töodes on Aida tn uued hooned paigutatud ühe suure mahuna, mõnikord veel ka hiigelsuure katusega. See ei sobi vanalinnale iseloomuliku hoonestruktuuriga (suur ait Linnateatri kvartali kõrval esindab teist arhitektuuri tüpoloogiat kui elamutega hoonestatud kvartalid).

HINNANGUD IDEEKAVANDITELE:

/kavandite järjestus on alfabeetiline/

AGNES

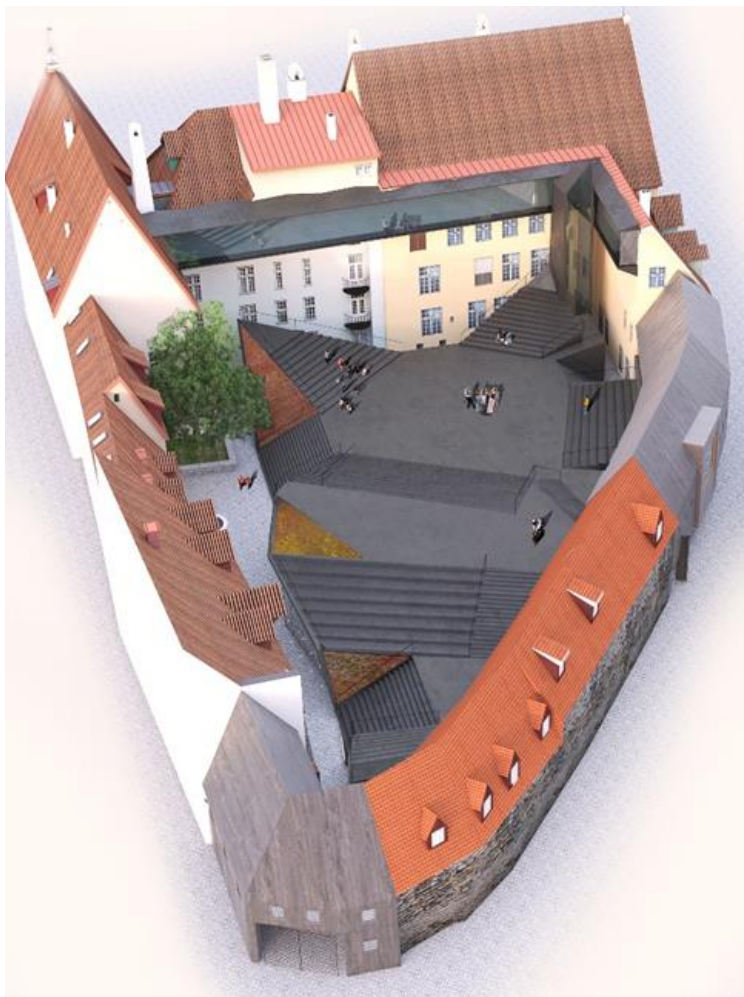

Töö püüab olla taust funktsionaalsetele tegevustele, mida teater igapäevaselt ellu viib. Arhitektuurilised taotlused avalduvad Aida tänava äärse hoonestuse kujunduses. Positiivsena saab esile tõsta Laia ja Laboratooriumi tänava sidumist läbi sisehoovi. Klaaspindade läbipaistvus Aida tänavalt on sümpaatne, kuid etenduse ajaks tuleb need seinad kinni katta. Küsimusi tekitab Aida tänava äärsete uute mahtude sidumine olemasoleva hoonestusega, žürii hinnangul puudub siin õige tunnetus, tekkiv joon mõjub võõralt ja pole vanalinnale iseloomulik. Ajaloo nõ „tagasitegemine“ gooti portaali näol Laia tänava ääres ei ole aktuaalne. Teatri jaoks on miinuseks siseõue kavandatud astmed, mida ei oleks vaja nii kindlalt paika panna, sest teater saab astmeid vajadusel ise luua just sinna, kus konkreetse etenduse puhul sobilik. Lavatorni lahendus pole siin kõige õnnestunud. Selgusetu on lavatorni kandekonstruktsiooni lahendus. Vanade ja uute konstruktsioonide sidumine ei ole läbi mõeldud. Mis vahendeid on kasutatud hoonete toetamiseks?

Maa alla viiva trepi kohal asuv varikatus võtab ära suure tüki sisehoovi pinda. Kuhu paigutub publiku tribüün? Teater ei saa siin realiseerida oma soovi mängida etendusi kõigis suundades, kuigi õu on suur ja head pinda palju.

Katusemaastikul kasutatud roostekarva Cor-Ten teras, mida on näha ka mitmes teises võistlustöös, vajaks võibolla veel kaalumist. Siseruumide planeering on lahendatud mõistlikult ning tunnustamist väärrib püüd luua pidulik peatrepp, olgugi et selle asukoht maapinnal on küsitav. Positiivne on ka avalikku ruumi vaheõdu tekitamise ettepanek.

AMETÜST

Töö kandvaks ideeks on vääriskivi vorm, mis on pealt tagasihoidlik, seest aga mitmekesine. Antud ruumilises olukorras mõjub lopsakana ka vääriskivi koor, mis tervet hoovi täites ning olemasoleva hoonestuse ette tõustes vohab. Täisehitatud õu ei arvesta teatri soovidega, mis eeldaks sisehoovi paindlikku kasutust. Välilava positsioon sisehoovis on fikseeritud ja raskesti teenindatav. Selline kontseptsioon ei ole vastuvõetav ja kogu lahenduse üldmulje mõjub võõralt.

Põhikujundist lähtuv liigenduse killustumine siseruumides näeb välja juhuslik ja meelevaldne. Saali nihkumine hoovi poole loob suurema lava. Üks saalidest ei ole lahendatud blackbox tüüpi saalina. Hoov on liiga kõrgel ja ruumiliselt liiga determineeritud. Aida tänava fassaadid on vastuvõetavad. Positiivsena toob žürii esile puidu kasutamise.

Lahenduse funktsionaalset poolt varjutab dramaatiline ja jõuline dekoratiivsus, mille ohvriks langeb siseruumi pindade võimalik multifunktsionaalne kasutamine.

EEDENI AED

Töö järgib suures osas lähteülesannet. Isepäraseks jooneks on keldritasapinnal paiknev hooviosa, mille kaudu saab saalide fuajee loomulikku valgust. Visuaalselt hästi toimiv mõte lõikab samas hoovist liiga suure tüki, mis võib kärpides oma mõju kaotada. Töös on sõltumatuid fragmente, mida saaks igasse lahendusse integreerida. Põrgulava saali osas järgivad autorid teatri soove. Pakutavas lahenduses näib olevat sisearhitektuurile rohkem rõhku pandud kui arhitektuurile. Tööle on omane nn disainerlik lähenemine, mis kokkuvõttes teeb üldmulje veidi kirjuks – erinevaid elemente on palju.

Ilus mõte on põrgulava ja taevalava ühendamise, kus trepp on publiku jaoks kogu aeg kasutuses. Tünnikujulised liigutatavad tribüünid-kioskid on hea idee, paraku on see vorm raskesti kasutatav ja üldisest vormikooslusest liiga erinev.

Miinuseks on liiga kõrge lavatorn, kohvikuterassi paiknemine selle katusel on küsitav. Klaaspindasid on palju, eriti Aida tänava ääres. Suviste etenduste ajal peavad need pinnad olema kaetud. Uue ja vana hoone ühendamisel tekkiv kandekonstruktsiooni lahendus ja teostamine on küsitav. Positiivsena mõjub siseruumis avar, kuid korrastatud sisehoovi ümbritsev avalik ala, samuti mõistliku suurusega peapääsud publiku alasse.

GODOT

Lahenduse selgroog on eraldiseisev, hoovist välja tõstetud kandik, mille serva alt toimub sisenemine uude teatrisse, kust saab valgust fuajee ja mille peal saab suviti etendusi anda. Mõte on hästi läbi lahendatud ja edasi antud, sellisena usutav ja võimalik. Kontseptsioonilt ja arhitektuurilt huvitav ja julge idee, kus Aida tänava pool uut hoonet polegi – lisatud on ainult varikatus ja metallist eesriie. Autorite lähenemine on teaterlik, kus pakutav lahendus on ise nagu lavakujundus. Tegu on põneva ja kihilise tööga. Muinsuskaitse seisukohalt on tulemus agressiivne ja liiga suuremahuline. Teatri jaoks on miinuseks, et mängukoht siseõues on kindlaks määratud ja suveetenduste pind asub kõrgel, kuhu nii näitlejad kui publik peavad mööda treppe või kaldpinda ronima. Autode, hobuste jmt kasutamine on siin välistatud, samuti ei saa mängukoha suunda varieerida. Kui tahta lavastusele konkreetset tausta, siis tuleb see igakordselt rajada või lisapingutuste abil pikendada kandikut olemasolevate seinteni, mis sööb ära lahenduse võlud.

Sisehoovi mahu maapinnast kõrgemale tõstmisega loodud suur ruum on tühi ja treppide paigutus mõjub juhuslikuna. Metalleesriide puhul Aida tänava ääres on kahtlus, kas seda avataks-suletaks korduvalt? Ilmselt oleks see enamasti avatud asendis.

Muinsuskaitse seisukohalt on võistlustöö idee küsitav, sest puudub seos vanalinnaliku tüpoloogiaga – õu on suuresti täis ehitatud ja uus ehitus domineerib kogu ümbritseva suhtes. Lahenduse juures mõjub väga positiivsena asjaolu, et saali tagaseina tõstes pääseb loomulik valgus saali, tekitades uue ruumilise kvaliteedi põrgulavale. Maapinnalt keldrikorrusele viiv peatrepp mõjub publiku alas aga juhusliku ning väiksena.

KAKS ÕDE

Töö nimifiguuriks on lavatornist kujundatud kaheks liigendatud maht teatri hoovis. Kaks petiknišidega dekoreeritud viilkatusega kuuri annavad hoovile neljanda külje, püüdes muuta hoov trapetsist ristkülikuks. Ruudukujulise rõhutatud hooviala sissetoomine on jõuline ja sümpaatne idee.

Fassaadide liigne dekoreerimine läheb vastuollu teatri ootusega saada oma lavastustele neutraalne taust. Dekoori saab võtta ka lihtsalt kui üht juhuslikku lavakujundust, mida tarvidusel muuta. Saali nihutamine hoovi poole teenib sellises lahenduses vaid auditooriumi kuju muutmise huve, kuivõrd lava jääb ebasümmeetriliseks ja sihilt ebamugavaks. Tänavaruumi tagasiaste ja hoovi avamine Aida tänavale on võimalik, kuid läheb vastuollu muinsuskaitse taotlusega tänavaseina perimeeter taastada. Läbipaistvad seinaosad on kaetud Cor-Ten terasest võrguga, mis ei pruugi olla parim lahendus.

Žürii tõstab esile hoone sisearhitektuuri lahendust ja sisemise logistika selgust ning sisehoovi erinevate tasapindade sidumist tänavaruumiga. Sümpaatsena mõjub siseruumis läbi korruste ruumi liigendamine vertikaalsihis õhuavade abil.

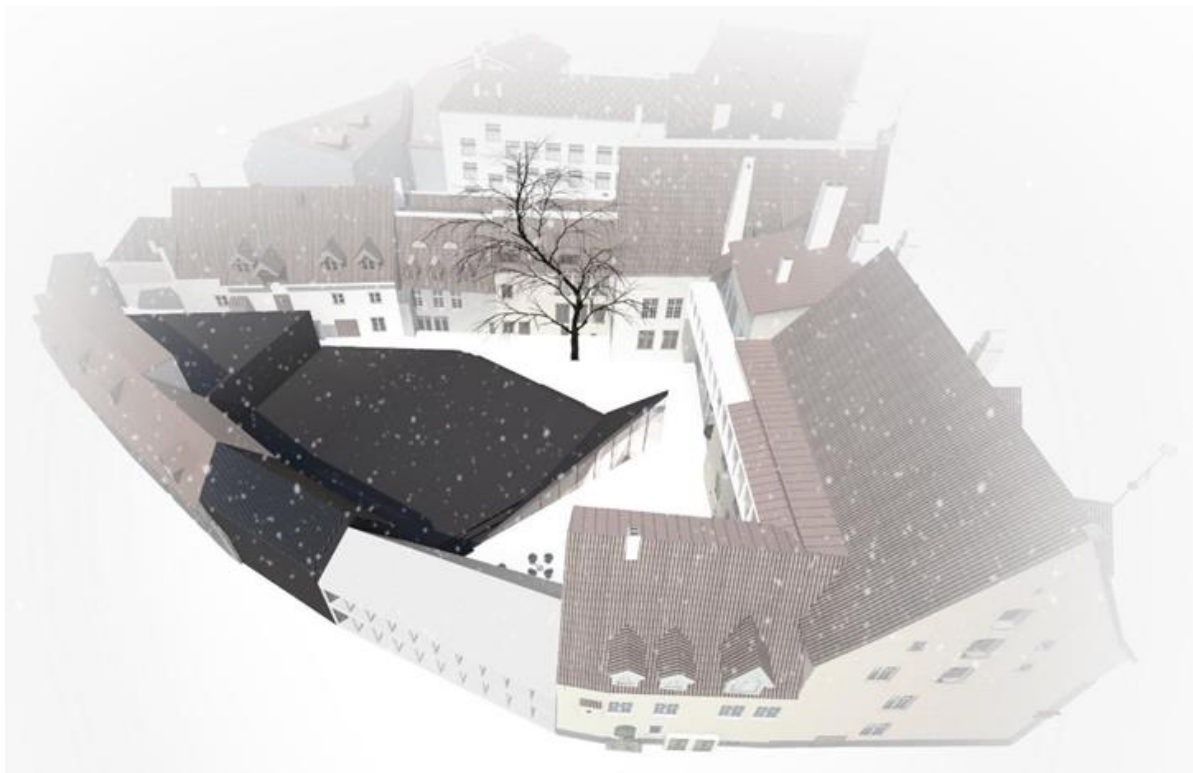

KLINT

Lahenduse nähtavaks ideeks on maastikuna tõusev sisehoov ning seda avav Aida tänava äärne sissepääsupaviljon, mille sise- ja välisruum avaneb kvartali hoovialale. Saali paigutusest tulenevalt kõrgub lavatorn suurelt keset hoovi, jagades siseõue kaheks. Tekkinud mahu dominantsuse vähendamiseks on hoovi erinevad kõrgused seotud nn. maastikuelementidega, mis dikteerivad lava ja publiku paiknemise erinevad stsenaariumid. Tõusev ja katenditega liigendatud maastik ei lähe kokku teatri plaanidega, mis võimaldaks suvelavastuste korraldamisel maksimaalse paindlikkusega kasutada sisehoovi. Olemasolevast hoonest eraldatud sissepääsupaviljon lõikab ära sisemise tsirkulatsiooni võimalused. Tänavaruumi tungiv kulissi motiiv ei kannu reaalset mahtu lõpuni välja. Saalide paigutus on teistest erinev ning omade plussidega. Saali sissepääsuks kavandatud koridorid ei ole kõige atraktiivsemad. Blackboxi geometria ei ühildu tema kohal paikneva hoonestusega, tekitades kandekonstruktsiooni lahenduses keerulise ja vastuolulise olukorra. Küllastajate avalikku alasse jõuliselt lõikuv astmestik ühildub töö sõnastatud kontseptsiooniga ning on visuaalselt põnev ning siseruumis atraktiivne, samas võib mõjuda segasena publiku vaatenurgast, kui ruum on inimestest täitunud.

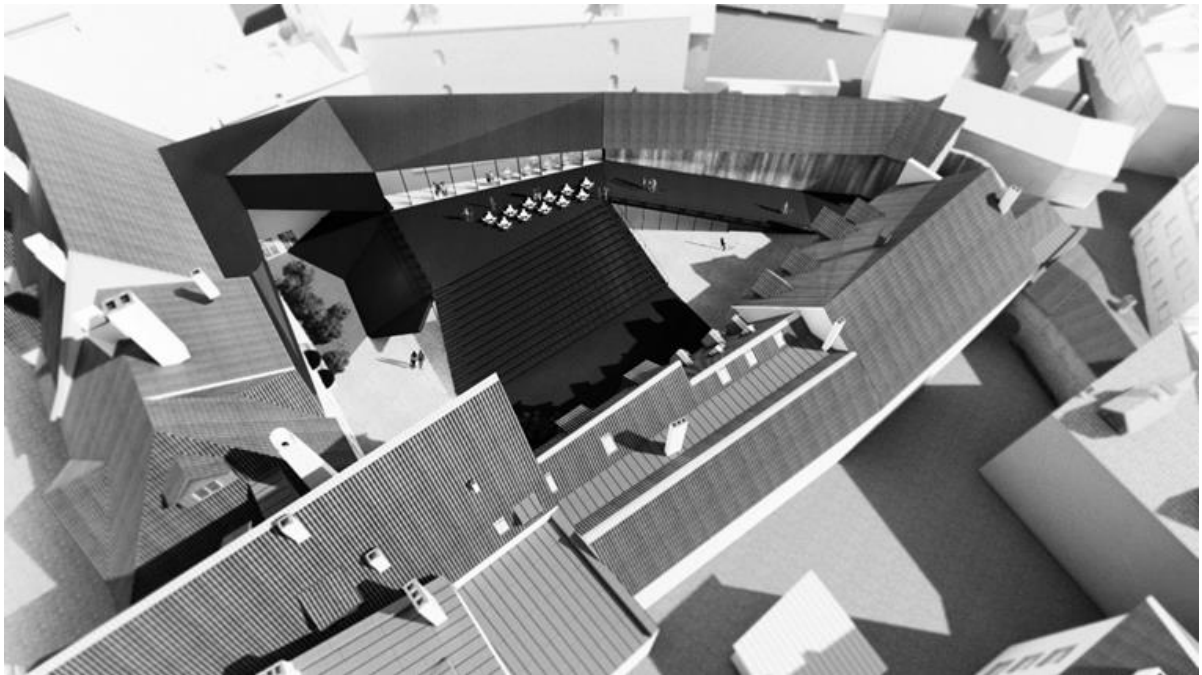
MAA JA TAEVA VAHEL

Töö kandvaks kujundiks on hooviala osaliselt täitev ruumiline element, mis koosneb meetri võrra ümbritsevast maapinnast tõstetud platvormist ja selle kolmest ülespainutatud äärest. Moodustunud keske platsi servad organiseerivad omakorda sisehoovi ruumikasutuse, andes igale servale konkreetse rakenduse. Selline jõuline lahendus liigendab hoovi selgelt ja tugevalt, mis omakorda muudab teatri toimimise keeruliseks ja lisapingutust nõudvaks ning vähendab hooviala paindlikku kasutust. Tunda on ebakindlust projekti kokkupanekul, ilmselt kiirustamise tõttu. Seletuskiri, plaanid ja lõiked ei ole päris kooskõlas ja mõned nüansid jäävad ebaselgeks.

Teatri seisukohalt on pakutud lahenduse tugevuseks põrgulava nutikas paigutus, kasutades ära lava vajaliku sügavuse, ka ei ole siin liialt kõrgusesse mindud. Sümpaatsena mõjub selge, ühekorruseline avaliku ala maa-alune maht, mille puhul on ruum küllastajale selgelt piiritletud.

OCTOPUS

Töö kontseptuaalseks kujundiks on kaheksajalg, kes laotab ennast teatri hoovi ning ühendab oma kehaga kõik tarvilikud maailma osad. Keskseks mahuks on saal, mille lavatorn tõuseb Aida tänava suunas ning mille katusele tekib statsionaarne astmeline suvepubliku ala. Uus peajalgne on dominantne, jagades sisehoovi ruumi ning määratledes seeläbi õueala konkreetse kasutuse ja ülesehituse. Selline lähenemine on kahjuks vastuolus teatri põhisooaviga muuta sisehoov paindlikult kasutatavaks. Kavandi mahuline lahendus läheb vastuollu muinsuskaitse põhimõtetega, kus Aida tänava poolne fassaad on varjatud. Rõhk on kaitsemüüri visualiseerimisel, mis ei ole siin põhjendatud. See, mis vanalinnas peab jääma vaadeldavaks, on kinni kaetud. Siseõue keskosa on täis ehitatud ja uue mahuga blokeeritud, siia etendust kavandada on keeruline.

Žürii tõstab esile autorite üldist ruumitunnetust. Nii positiivse kui negatiivsena, sõltuvalt vaatepunktist, mõjub külastaja pikk teekond saalide mõnede sissepääsudeneni. Ettepanek paigutada garderoob kohviku taha ei ole logistiliselt väga õnnestunud. Samas pakub siseruum ilmselt rohkem avastamisrõõmu ning erinevaid kohti, kus viibida.

PAVILJON

LINNATEATRI IDEEKONKURSS / märgusõna: PAVILJON

Lahenduse kontseptuaalse ja vormilise tunnuse moodustab lavatornist kujundatud sisehoovi eraldiseisev paviljon. Lavatorni tumm perimeeter on topeltkihiga aktiveeritud ja katus on publiku jaoks kasutusele võetud. Žürii nägi selles kujundis potentsiaali ja hindas kõrgelt võimalusi edasiarendamiseks, kuigi esmapilgul tundus lavaauku täitev paviljon oma kõrgele ulatuva katusetipuga sobimatu.

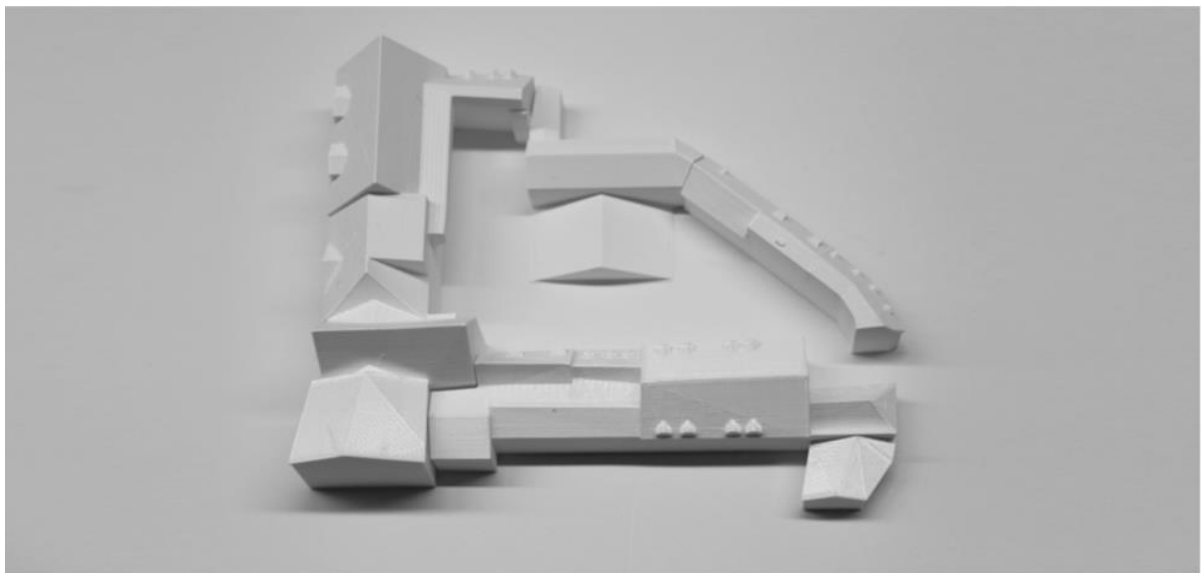
Töö suureks plussiks on tundlikult sobitatud uued hooned, mis ruumi määravad. Kavandatud mahtude proportsioonid on väga head ja keskkondlikud ning olemasolevate mahtude ühendamine uutega on teostatud tervikut ja kooskõla arvestades. Materjalid on sobivad, kõik on hoolikalt läbi lahendatud ja ka siseruumid on elegantsed. Põrgulava publikuala nihutamine Laia tänava poole võimaldab kergemini toime tulla vanade hoonete vahel sügavustesse ehitamisega. Blackbox on Laia tänava hoonestusele joonistatud liiga ligidale.

Muinsuskaitse aspektist jätkab töö ammust traditsiooni (Veneetsia harta), mis rõhutab ajaloolisse keskkonda ehitades vana ja uue substantsi arhitektuurset eristamist. Võistlustöö järgib seda printsiipi, lähtudes samas vanalinlikust mahtude jaotusest ja vormist, mis on saavutatud kõrge kelpkatusega. Paas ja klaas materjalidena sobivad rõhutama vana ja uue kontrasti, kuid ka ühtsust. Teine muinsuskaitse aspektist kiiduväärt joon on õue läbitavus ning õue majaseinte vaadeldavaks jätmise.

Publikualade siseruumide paiknemine on lahendatud külastajale elamust pakkuvalt. Positiivne on mitmekorruseline, kuid samas mitmest kohast vertikaalis avatud siseruum, mis moodustab ühe selge terviku. Samuti väärib esile tõstmist tänavalt maa-alustesse ruumidesse tekkiv vaade. Peatrepi paigutuse puhul on positiivne, et on suudetud jääda kavandatud hoonemahtude sisse, ohverdamata hoovi pinda.

Sisehoovi lahenduse osas soovib žürii kindlasti teha muudatusi paviljoni osas. Sisehoovi domineerivate klaaspindadega tuleb edasi töötada. Etenduste ajal on vaja tagada klaaspindade sulgemise võimalus, et etenduse vaataja tähelepanu ei oleks häiritud.

SIGMA

Lahendusel on tugev isepärane vormikeel, mis eristab teda teistest töödest. Flirt kloostri ja teatri, uue- ja vanalaadse vahel loob omapärase atmosfääri ja mõjub värskelt. Uute mahtude taandumine vaikivaks taustaks on teatri jaoks sobiv kujund – lavastus saab nii paremini esile tulla. Geomeetiline korrapära tuleneb täisnurkse kujundi rõhutatud eelistamisest olemasolevale trapetsi vormis olukorrale. See annab võimaluse teistsuguseks lahenduseks ja seab ka omad väljakutsed, näiteks Aida tänavaga kokkusaamisel. Lahendus sissepääsuplatsiga on hea ja funktsionaalne, kuid ei lähe kokku muinsuskaitse taotlusega tänavaruumi taastamise osas. Saalipealse viilu vormistus kahe auditoriumiga küüruks ei sobi kuidagi teatri plaanidega suvelavastuste tegemisel.

Žürii tunnustab autorite omanäolist lähenemist, töö eristub selgelt kõigist teistest võistlejatest. Tunnustamist väärib selgepiirilise ning ootamatu esteetilise olemuse väljapakkumine, mis mõjub ootamatuna kohaliku traditsiooni kontekstis. Positiivne on valitud suuna esteetiline ning vormiline terviklikkus läbi töö.

TAGURPIDI VAAL

Töö suurim erinevus teistest sarnase konfiguratsiooniga ettepanekutest on klaaskatusega fuajee. Laia tänava hoonestuse taha jääb keldritasapinnal paiknev õueala, millest kerkib kahekorruselise mahuna vestibüül. Läbi klaaskatuse saab valgust ka keldritasand. Sellise lahenduse tagajärjel kahaneb kasutatav sisehoov ning kitsikust võimendab veel publikule mõeldud aedik, mida saab hõlpsasti ka ära jätta. Hoovi saaks laiendada, kui klaaskatusega osa kokku pressida. Autoritel on tugev stiilitunnetus, uued mahud Aida tänava ääres mõjuvad korraga nii moodsalt kui ka vanalinlikult. Lavatorni ja ajalooliste hoonete vahele on jäetud vahe, sellel on oma väärtus.

Siseruumides väärivad tunnustamist realistlik ning arvestav lava ja sellega piirneva paigutus vanade hoonete suhtes. Samuti mõjub sümpaatselt, lihtsalt ning selgelt publikuala. Tähelepanu äratav saalide ühendumine, mis tekitab akustilisi (kuigi lahendatavaid) küsitavusi. Lahenduse vooruseks on tema kompromissivõimalused – läbi väikeste muganduste saab teda kohandada teostatavaks. Puuduseks võib nimetada selles dünaamilisuses sisalduvat selgroo puudumist. Üks saalidest ei ole lahendatud blackbox tüüpi saalina.

TEATRILINN

Deklaratiivne idee ettepaneku taga on maja kui linna kujund, mille kohaselt igasse saali on oma sissepääs ning iga lava on kui omaette maja linnas. Selles kujundis on küll vihje Linnateatri ülesehituse mõistmiseks, kuid see ei anna antud tööle oluliselt omapära. Visuaalseks tunnusmotiiviks osutus hoopis sanatooriumiga sarnanev sisehoovi fassaadilahendus Aida tänava hoonestusele, mis oma kohatuses sisaldas ka positiivset – pakub lisavõimalusi lavastuste juures rõdu kasutamisel.

Žürii hinnangul on lahendus tüpoloogiliselt vale, mõjudes nagu spaahotell. Ka muinsuskaitse seisukohalt on nii arhitektuurikeel kui maht ebasobivad, seda nii Aida tänava ääres kui sisehoovis.

Käigurõdu idee on hea, kuid vanade mahtude järgimisel on seda pakutud kujul võimatu teostada. Põrgulava paigutus ja see, kuidas avaneb hoovi, on õnnestunud. Saal on nurgapoolitaja sihis, nii nagu teater soovis. Lõikelt vaadates on pool trepistikust teisaldatav, seda saab kasutada nii lava kui publiku jaoks. Klaaspinnad siseõue kattes toovad päevavalguse maa-alustesse ruumidesse. Miinuseks on publiku liikumine maa alla – tulija satuks nagu evakatsioonitrepile, puudub klassikaline pidulikum sissepääs. Küllastajate garderoobide paiknemine mõjub kummaliselt, mitmel ajaloolisel pinnal laiali.

VENNAD

Töö juhtmotiiviks on hoovi astmestik, mis tõuseb lavatorni peale ja moodustab suvelavastuste tribüüni. Teatri poolt vaadates oleks dünaamilisem eelistada inventaarseid astmeid, mis on ka antud töö puhul võimalik.

Arhitektuuris on interpreteeritud vanalinlikkust, kuid vormikeel on tegelikult laenatud ja kindlasti mitte Tallinnast. Materjal ei ole oma keskkonna suhtes tundlikult valitud. Aida tänava äärsed mustad hoonemahud on väga raskepärased, rusuvad ja ka agressiivsed; kindlasti „tapaksid“ Aida tänava miljöö. Positiivne on uute mahtude liigendatus.

Siseõu koos selle jätkuks oleva astmestikuga on liigagi ühene ja samuti ebavanelinlik. Maa-alused ruumid saavad osa päevavalgusest, siseruumid on lahendatud üsna tavaliselt, kuid toimivalt. Kokkuvõttes suhteliselt rahuldavalt toimiv keskkond, ruumilahendus tundub veidi tavapärasena, interjöörivaated ei tekita Linnateatrile omast salapärast miljööd. Positiivne on hoone maa-aluste korruste vahel paiknev õhuava, mis ühendab kahe saali esise pinna ning tekitab mõistliku ning üheselt mõistetava avaliku ala.

Teise vooru ja auhinna vääriliseks valiti järgmised tööd:
GODOT, PAVILJON, SIGMA, TAGURPIDI VAAL, VENNAD

ŽÜRII OTSUS:

Pärast põhjalikku arutelu ja ideekavandite võrdlemist otsustati nende järjestus konsensuslikult. Žürii otsustas määrata preemiad järgnevalt:

I auhind 17 000 eurot	PAVILJON
II auhind 13 500 eurot	VENNAD
III auhind 9 500 eurot	GODOT
I eriauhind 5 000 eurot	SIGMA
II eriauhind 5 000 eurot	TAGURPIDI VAAL

Žürii soovitused võidutöödele:

PAVILJON:

Võttes pakutud lahendusest väärtuslikuna kaasa paviljoni idee, teeb žürii ettepaneku õuepaviljon vormiliselt uuesti üles ehitada, arvestades edasisel projekteerimisel teatripoolsete vajadustega. Kuna lavatorni kõrgus on tehniliselt liiga napp, tuleb seda kindlasti suurendada. Hooviala laiendamiseks oleks õige lavatorni natuke hoovi keskelt edasi nihutada, ühtlasi võiks vähendada topeltkihi hoovipoolset paksust ja võita niiviisi lisapinda suvelavastustele. Koos kõrguse kasvuga muutuvad lavatorni katuse ja hoovi logistilise sidumise võimalused ning ringi võiks vaadata ka Laboratooriumi tänava poolsesse otsa kavandatud väliauditooriumi tarviduse. Seoses võimalike teatripoolsete funktsionaalsete muudatustega vajab lavatorni katuse geomeetria võimalikke modifikatsioone.

Žürii rõhutab, et paviljoni kooskõlla viimine teatri funktsionaalsete tarvidustega on vältimatuks eelduseks lahendusega edasi minemiseks.

VENNAD:

Lahendus on nii logistilises kui ülesehituse mõttes sarnane võidutööga, aga teostatavust, kandeskeemide võimalikkust ja teisi piiravaid tingimusi arvestades hakkab ilmselt oma ideaalilähedasest ruumiplaanist kaugenema.

Uute hoonete puhul tuleks katuste kõrgusi vähendada või kaaluda katusematerjali vahetamist üldmulje pehmendamiseks. Sisehoovi trepistik ei tohi minna nii kõrgele, et tekkiv püramiid varjab vaate keskaegsele hoonele. Seda kõrgust saab muuta, viies trepistiku sügavamale.

Võitnud ideekavandite märgusõnad kuulutatakse välja 19. märtsil 2018.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elmo Nüganen

Viljar Meister

Endrik Mänd

Krista Kodres

Indrek Rünkla

Evgeny Maksimov

Ülo Peil

Andres Ojari

Ville Lausmäe